

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ	
Lege privind unele măsuri temporare pentru prelungirea aplicării și adaptarea unor măsuri instituite pe durata stării de alertă determinate de pandemia de COVID-19 pentru instituțiile din domeniul justiției	
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ	
1. Descrierea situației actuale	<p>În contextul situației epidemiologice determinate de coronavirusul SARS-CoV-2, pe durata stării de alertă instituite potrivit legii, referitor la activitatea instanțelor judecătorești, precum și în materia insolvenței, în materie execuțional penală, a măsurilor educative și a altor măsuri dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal au fost incidente o serie de norme speciale care, alături de măsurile cu caracter general, au avut ca scop asigurarea unui cadru adecvat de desfășurare a activității, care să permită instituțiilor din domeniul justiției să funcționeze în condiții de siguranță, atât pentru personalul acestora și profesiile liberale din domeniul justiției, cât și pentru justițiabili, mediul de afaceri și persoanele private de libertate sau aflate în executarea unor pedepse ori măsuri educative neprivative de libertate.</p> <p>Acele normative care cuprind măsuri speciale aplicabile în sistemul justiției pe durata stării de alertă sunt:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2020 privind reglementarea unor măsuri, începând cu data de 15 mai 2020, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pentru prelungirea unor termene, pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, a Legii educației naționale nr. 1/2011, precum și a altor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;2. Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare;3. Legea nr. 114/2021 privind unele măsuri în domeniul justiției în contextul pandemiei de COVID-19. <p>Măsurile adoptate prin actele normative menționate au reprezentat, pentru perioada dificilă de funcționare a instituțiilor, dar și a societății, în general în context pandemic, o garanție pentru exercitarea, în limitele permise de exigențele constituționale în materia restrângerii drepturilor fundamentale, a dreptului de acces la justiție, a libertății comerțului, a</p>

	<p>drepturilor persoanelor aflate în executarea unei pedepse sau măsuri privative sau neprivative de libertate etc.</p> <p>Această perioadă a reprezentat, totodată, și o ocazie de a aprecia asupra modului de aplicare a unor măsuri care, fie erau avute în vedere pentru introducerea lor în dreptul comun, fie, instituite din necesitățile specifice ale perioadei stării de alertă impuse de pandemia de COVID-19, s-au dovedit a fi instrumente utile cel puțin pentru perioada imediat următoare ridicării stării de alertă sau chiar pentru o reglementare de drept comun, aplicabilă și în situații de normalitate. Astfel, prelungirea aplicabilității unora dintre măsurile aplicabile pe durata stării de alertă permite și asigurarea unui interval temporal suficient de reflecție activă care să asigure, spre exemplu, premisele unei revizuirii mai extinse a cadrului normativ în domeniul justiției civile, în vederea realizării extinderii procesului de digitalizare la nivelul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, precum și a adoptării și a altor măsuri de modernizare a cadrului normativ în materie, inclusiv prin valorificarea experienței legislative și practice dobândite în perioada stării de alertă.</p> <p>Pe de altă parte, este evident că încetarea stării de alertă nu înseamnă în mod automat și o încetare bruscă a efectelor coronavirusului SARS-CoV-2. Nivelul infectărilor este, încă, important, motiv pentru care, cel puțin o perioadă de timp, riscul apariției de focare de infecție este încă actual.</p> <p>În aceste condiții, în urma analizării cadrului normativ incident menționat, constând în măsuri de temporară aplicabilitate pe durata stării de alertă, s-a evidențiat necesitatea prezervării unora dintre acestea și ulterior încetării regimului juridic amintit, valorificându-li-se utilitatea și actualitatea practice. Aceasta întrucât imperativul pregătirii adecvate a revenirii la regimul juridic aplicabil în condiții de normalitate, fără măsuri restrictive de drepturi și libertăți fundamentale, nu împiedică, ci, dimpotrivă, implică și valorizarea măsurilor legislative care transcend, în considerarea utilității și actualității lor, regimul stării de alertă, inclusiv în scop de precauție legislativă, în condițiile inexistenței unei certitudini cu privire la involuția epidemiologică (pandemia de COVID-19). Analiza a avut în vedere faptul că, în condițiile încetării stării de alertă, este utilă menținerea unora dintre soluțiile instituite în acea perioadă, însă, trebuie luat în considerare faptul că restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți, justificabile la acel moment, nu mai este de actualitate într-o perioadă de normalitate, în acest sens, fiind de observat dispozițiile art.53 din Constituția României; prin urmare, analiza viabilității măsurilor din starea de alertă și după încetarea acesteia a avut în vedere respectarea condițiilor de aplicare și a limitelor impuse de textul constituțional.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>I. Măsurile preluate din Legea nr. 55/2020 pot fi sintetizate astfel:</p> <p>a) Față de situația existentă, în considerarea necesității asigurării unei</p>

tranziii coerente de la cadrul normativ special aplicabil pe durata stării de alertă la regimul juridic ordinar în materia **insolvenței**, s-a considerat utilă prelungirea aplicabilității unora dintre măsurile legislative în cauză pentru un termen de 1 an, și anume a celor care au fost concepute ca soluții în sprijinul debitorilor în dificultate, care nu au un efect restrictiv, ci dimpotrivă, promovează dialogul debitor-creditor și necesitatea identificării de remedii pentru starea de dificultate pe calea negocierii extrajudiciare, soluții ce sunt și în spiritul evoluțiilor recente din legislația Uniunii Europene în domeniul restructurării preventive și insolvenței.

Astfel, din Legea nr. 55/2020 au fost propuse pentru aplicare în continuare, pe durata menționată, soluțiile prevăzute la art. 46, 48 și 52.

În ceea ce privește soluția cuprinsă la **art. 46**, prelungirea aplicării ei și după încetarea stării de alertă asigură tranziția spre un climat obișnuit de funcționare a mediului de afaceri, acordând operatorilor economici în dificultate o perioadă în care să evalueze posibile alternative de redresare a afacerii, fără a fi supuși obligației de a cere declararea insolvenței.

Propunerea de preluare a soluției de la **art. 48** a avut în vedere faptul că ea a avut un efect benefic, de negociere a modificării raporturilor contractuale înainte ca un creditor să apeleze la soluția deschiderii, împotriva debitorului său, a unei proceduri de insolvență. Prelungirea măsurii este de natură a consolida o mentalitate de salvare prin dialog creditori-debitor, dar și de a asigura tranziția de la o negociere impusă la un climat de afaceri deschis negocierii și redresării afacerilor viabile.

Referitor la măsura prevăzută la **art. 52** din Legea nr. 55/2020, prelungirea sa asigură tranziția spre soluția legislativă prevăzută de Proiectul de lege de transpunere a Directivei privind Restructurarea și Insolvența - (UE)2019/1023, aprobat de Guvern și aflat în dezbateri parlamentară, care este estimat că va intra în vigoare cel mai târziu la data prevăzută de Directivă pentru transpunere, respectiv 17 iulie 2022.

b) În materia executării pedepselor și a măsurilor educative neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal se propune menținerea, cu unele adaptări, a soluțiilor cuprinse la art. 53-54, 56, 58-59 din Legea nr. 55/2020.

Astfel, referitor la preluarea soluției **art. 53**, s-a apreciat că executarea măsurii de supraveghere referitoare la prezentarea persoanei supravegheate la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta, prevăzută la art. 85 alin. (1) lit. a), art. 93 alin. (1) lit. a) și la art. 101 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, precum și obligația prevăzută de art. 121 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare și prin mijloace de comunicare la distanță audio sau audiovideo, pe lângă modalitățile prevăzute de cadrul legal special, este justificată de contextul epidemiologic actual, de dificultățile de deplasare determinate de acest context.

O altă condiție, preexistentă acestor contexte, este determinată de nivelul riscului estimat, în cazurile cu risc scăzut, studiile și teoriile în domeniu recomandând intervenții minimale orientate după principiul risc-nevoi-responsivitate și cel al gestionării eficiente a resurselor.

În ceea ce privește soluțiile de la **art. 54**, perioada ulterioară stării de alertă nu mai justifică menținerea acestei reglementări în întregime. Vor deveni aplicabile, fără alte condiționări, prevederile din Legea nr. 252/2013 privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune, cu modificările și completările ulterioare, deoarece vizitele se realizează periodic, pe toată durata termenului de supraveghere, însă nu la anumite date fixe care să necesite, în condițiile încetării stării de alertă, menținerea acestor excepții. Riscul prevenirii infectării sau răspândirii coronavirusului SARS-CoV implică perioade temporare de izolare și de evitare a contactului, vizitele putând fi reprogramate în astfel de situații. În schimb, se poate susține necesitatea menținerii prevederii referitoare la respectarea măsurilor de prevenție și siguranță medicală, care se pot stabili prin decizie a directorului general.

În ceea ce privește soluția de la **art. 56**, executarea obligației persoanelor supravegheate de a participa la derularea de programe de reintegrare socială, prevăzută la **art. 85 alin. (2) lit. c)**, **art. 93 alin. (2) lit. b)** și la **art. 101 alin. (2) lit. b)** din Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare și prin mijloace de comunicare la distanță audio sau audiovideo, pe lângă modalitățile prevăzute de cadrul legal special, este justificată de contextul epidemiologic actual, de dificultățile de deplasare determinate de acest context, precum și de orice alte restricții stabilite de către autorități.

O altă condiție, preexistentă acestor contexte, este determinată de nivelul riscului estimat, în cazurile cu risc scăzut, studiile și teoriile în domeniu, recomandând intervenții minimale orientate după principiul risc-nevoi-responsivitate și cel al gestionării eficiente a resurselor.

Art. 58 a fost propus pentru aplicare în continuare întrucât oferă temei pentru aplicarea dispozițiilor **art. 67 alin. (1) sau (3)** ori **art. 101 alin. (1), (3) sau (4)** din Legea nr. 252/2013 în cazul în care persoana supravegheată nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile ce îi revin în formele prevăzute la articolele menționate anterior.

Cu privire la soluția prevăzută în prezent la **art. 59** al Legii nr. 55/2020, s-a apreciat necesară menținerea acesteia, într-o formă adaptată, care să permită desfășurarea de întrevederi între consilierul de probațiune și inculpații minori ori majori pentru care organele judiciare au solicitat referate ori rapoarte de evaluare și prin mijloace de comunicare la distanță audio sau audiovideo, în condiții care să asigure confidențialitatea informațiilor și datelor transmise pentru situațiile în care față de inculpații majori sau minori s-a dispus măsura carantinării sau a izolării, iar expirarea acestei măsuri de sănătate publică ar face imposibilă respectarea termenului de realizare a referatului sau raportului

de evaluare.

Aceeași abordare a fost menținută și cu privire la interacțiunea consilierului de probațiune cu alte persoane care pot furniza informații utile în legătură cu persoana evaluată.

O astfel de prevedere este necesară pentru a fi stabilită posibilitatea ca întrevederile dintre consilierul de probațiune și minorul supravegheat să poată avea loc prin mijloace de comunicare la distanță doar în cazuri medicale excepționale temeinic justificate, în scopul respectării termenelor legale de întocmire și comunicare a referatelor de evaluare.

c) În materia **executării pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**, textul propus reprezintă o preluare adaptată a art. 61 alin. (1) din Legea nr. 55/2020, fiind preluate doar lit. b), c), e), f), i) și j), și reprezintă o actualizare a unor dispoziții apreciate ca necesare și pentru perioada următoare (ulterior încetării stării de alertă). Astfel, încă de la începutul pandemiei, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a publicat o serie de îndrumări practice cu privire la măsurile de prevenție și control a infecției cu SARS-CoV-2 în mediul penitenciar, prin care se aduce în atenție riscul la care sunt supuse persoanele private de libertate datorită vulnerabilității prin care se caracterizează acestea. În acest sens, se precizează faptul că, eforturile de a controla răspândirea bolii în comunitate sunt sortite eșecului dacă la nivelul locurilor de deținere nu sunt implementate măsuri de prevenire și control, testare adecvată, tratament și îngrijire.¹

Ghidul Intermediar de pregătire, prevenire și control al COVID-19 în penitenciare și alte locuri de detenție², publicat de către Organizația Mondială a Sănătății, evidențiază faptul că persoanele private de libertate din diferite locuri de detenție sunt, în principiu, mai vulnerabile la focarul bolii COVID-19 decât populația generală, din cauza condițiilor limitate în care trăiesc împreună pentru perioade prelungite de timp, iar cu privire la persoanele private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor, în conformitate cu prevederile art. 15 alin.(1) din Legea nr. 254/2013, această instituție are obligația protejării sănătății persoanelor private de libertate.

Facilitarea acordării dreptului la comunicări online, prin eliminarea condițiilor ce privesc situația disciplinară și periodicitatea legăturii cu familia, susține menținerea contactului deținuților cu mediul de suport, factor determinant în procesul de reintegrare în societate. De asemenea, apropierea familiei față de persoanele private de libertate conduce și la menținerea stării de ordine și disciplină în detenție.

Posibilitatea asigurării pazei și supravegherii persoanelor private de

¹<https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/publications-and-technical-guidance/vulnerable-populations/prevention-and-control-of-covid-19-in-prisons-and-other-places-of-detention>

²<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/336525/WHO-EURO-2020-1405-41155-55954-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

libertate, internate în unitățile sanitare publice, prin monitorizare video, în contextul pandemiei de COVID-19, asigură măsurile necesare să fie dispuse din perspectivă operativă, cu protejarea sănătății și a polițistilor de penitenciare. Totodată, o astfel de posibilitate facilitează accesul persoanelor private de libertate la tratamentele necesare ce pot fi asigurate, în funcție de gravitatea afecțiunilor medicale, doar în unitățile sanitare din sistemul public de sănătate.

II. În ceea ce privește valorificarea soluțiilor cuprinse în **Legea nr. 114/2021 privind unele măsuri în domeniul justiției în contextul pandemiei de COVID-19**, măsura cuprinsă la art. 2 - **restrângerea totală sau parțială a activității unei instanțe** - a fost introdusă în contextul stării de alertă generate de pandemia de COVID-19, ca măsură de protejare a magistraților, a tuturor celorlalte categorii de personal din cadrul instanțelor, precum și a justițiabililor. Măsura, fiind una de restrângere a unei activități esențiale - activitatea de judecată -, a fost gândită ca fiind cu aplicabilitate temporară, pe durata stării de alertă, precum și 30 de zile după încetarea acesteia. Având în vedere caracterul excepțional al măsurii, nu se mai justifică prelungirea ei după data prevăzută de lege, având în vedere revenirea generală la activitățile normale, inclusiv la nivelul instanțelor de judecată. Desigur, revine instanțelor judecătorești și, după caz, altor autorități competente, luarea unor măsuri organizatorice/administrative pentru asigurarea în continuare a sănătății personalului și a justițiabililor, având în vedere contextul epidemiologic actual. Aceleași argumente au fost avute în vedere și în cazul analizării necesității menținerii art. 14, concluzia fiind că nu mai există o realitate epidemiologică pentru a aplica o astfel de soluție în afara stării de alertă. În aceeași notă, nici prelungirea celorlalte măsuri din Capitolul II, dedicat **dispozițiilor aplicabile în cauzele penale** nu a mai fost considerată ca reprezentând o necesitate, dispozițiile instituite pe durata stării de alertă putând fi substituite, ulterior acesteia, de cadrul normativ de drept comun - Codul de procedură penală [citarea prin mijloace electronice „cu acordul persoanei citate” - art. 257 alin. (5), audierea prin videoconferință - în condițiile art. 364].

Cu privire la **dispozițiile aplicabile în cauzele civile**, cuprinse în Capitolul II al Legii nr.114/2021, având în vedere că, în economia aceluiași coordonat și obiective amintite cu ocazia prezentării situației care a determinat obiectul prezentului proiect, inclusiv în scop de asigurare a continuității măsurilor dispuse pe durata stării de alertă și de facilitare a tranziției la regimul juridic ordinar, se propune prelungirea aplicabilității măsurilor prevăzute la art. 3-11 din Legea nr. 114/2021 privind unele măsuri în domeniul justiției în contextul pandemiei de COVID-19 pentru o perioadă de 1 an de la data împlinirii unui termen de 30 de zile de la data ridicării stării de alertă [potrivit art. 18 alin.(1) al Legii nr. 114/2021, aplicabilitatea acesteia a fost deja extinsă pentru 30 de zile la încetarea

	stării de alertă]. Măsura ar sprijini, deci, instanțele judecătorești în asigurarea, în continuare, a sănătății magistraților, a tuturor celorlalte categorii de personal, precum și a justițiabililor.					
3. Alte informații						
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.					
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.					
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.					
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu este cazul.					
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Nu este cazul.					
3. Impactul social	Nu este cazul.					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.					
5. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit; (ii) impozit pe venit b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări	Nu este cazul.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare,	Nu este cazul.					

plus/minus, din care						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții	Nu este cazul.					

1'. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de proiectul actului normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în	Nu este cazul.

condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul necesită avizul Consiliului Legislativ.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul a fost afișat pe pagina de internet a Ministerului Justiției.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și	Nu este cazul.

securității cetățenilor sau diversității biologice	
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de **Lege privind unele măsuri temporare pentru prelungirea aplicării și adaptarea unor măsuri instituite pe durata stării de alertă determinate de pandemia de COVID-19 pentru instituțiile din domeniul justiției**, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Cătălin-Marian PREDOIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI